

Kaitseliidu keskkogu otsustas 15.02.2014:
Kaitseliidu kodukorra § 17 lõike 7 alusel kehtestada Kaitseliidu koosolekute pidamise kord.
Kaitseliidu keskkogu otsustas 31.05.2014:
Muuta ja täiendada Kaitseliidu koosolekute pidamise korda.

Kaitseliidu koosolekute pidamise kord

1. peatükk Koosolekute üldkord

1. Käesolev kord kehtib Kaitseliidu kollegiaalsete organite koosolekute kohta.
2. Väikese liikmeskonnaga kollegiaalsed organid, so kuni 10-liikmelised kollegiaalsed organid, nagu Kaitseliidu keskjuhatus, revisjonikomisjonid ning struktuuriüksuste ja struktuuriüksuste allüksuste juhatused võivad koosolekut pidada käesoleva korra punktidest 18-41 erinevalt. Juhul kui koosoleku läbiviimisel tekib vaidlus läbiviimise korras, järgitakse käesoleva korra punkte 18-41.
3. Kaitseliidu struktuuriüksuste ja allüksuste kollegiaalsete organite koosolekutel ei ole vajadust sõnavõttude liigitamiseks punktides 21-23 toodud alustel.

Koosoleku ettevalmistamine ja kokkukutsumine

4. Koosoleku kokkukutsumisest ning päevakorrast ja muudest koosoleku läbiviimiseks vajalikest dokumentidest teavitatakse kõiki, kellel on õigus sellest osa võtta, vähemalt seitse päeva ette, välja arvatud revisjonikomisjonides kooskõlas käesoleva korra 2.ptk punktiga 53.
5. Koosoleku päevakorra koostab ja valmistab päevakorrapunktide kaupa ette koosoleku kokkukutsuja. Igale päevakorrapunktile, mis vajab ettekannet või aruannet, määratakse ettekandja.
6. Kõikidele koosoleku päevakorra punktidele on lisatud selle punkti eest vastutava isiku nimi, tema kontakt (e-posti aadress, telefoni number) ja võimalusel punkti selgitav lisamaterjal.
7. Koosoleku paremaks ettevalmistamiseks võib:
 - 7.1. välja saata eelkutse ja korraldada eelnevat registreerimist. Sel juhul tuleb osalejatel oma kohalolekust teada anda eelkutses märgitud ajaks.
 - 7.2. väljasaadetud materjalide kohta paluda märkusi eelnevalt tagasi juba päevakorrapunkti ettekandjale või koosoleku korraldajale, et nendega seotud eeltööd teha veel enne koosolekut.

8. Koosolekule saabudes registreerib iga hääleõiguslik osaleja end isiklikult allkirjaga kvoorumilehel. Kvoorumilehel märgitakse koosoleku aeg, koht ning struktuuriüksuse nimetus, esindaja ametikoht, nimi ja allkiri. Teised hääleõiguseta osalejad registreerivad end allkirjaga registreerimislehel. Registreerimislehel märgitakse koosoleku aeg, koht ning struktuuriüksuse nimetus, külalise ametikoht, nimi ja allkiri. Kvoorumi- ja registreerimislehe nõue ei laiene väikese liikmeskonnaga kollegiaalsete organite koosolekule.
9. Kaitseliidu keskjuhatuse, vanematekogu, revisjonikomisjonid ning struktuuriüksuste ja struktuuriüksuste allüksuste juhatused võivad koosoleku pidada videokonverentsina või elektrooniliselt, kui sellega on nõus vähemalt kaks kolmandikku kollegiaalse organi liikmetest ja on tagatud kõikide teiste koosoleku pidamisele kehtestatud nõuete järgimine. Videokonverentsil isikute valimisi ei korraldata.
10. Videokonverentsil tuvastab koosoleku juhataja kõik osalejad, kes eri kaamerate taha on kogunenud, nimetades nende nimed video tegemisel enne päevakorra kinnitamist.
11. Elektroonilise koosoleku registreerimine korraldatakse elektronposti-põhiselt, kus elektronkirjad on protokollis lisadeks.

Koosoleku avamine ja juhatamine

12. Kollegiaalse organi koosolek on kinnine. Kui koosolek seda lubab, võivad sellel terve koosoleku aja või päevakorra vastava punkti arutelul sõnaõigusega osaleda ka kolmandad isikud.
13. Koosoleku kvoorumi teeb kindlaks koosoleku kokkukutsuja koosolekule saabunud liikmete allkirjade järgi kvoorumilehel. Kvoorumiks nimetatakse väikseimat hääleõiguslike osalejate hulka, mille juures koosolek on otsustusvõimeline. Väikese liikmeskonnaga kollegiaalsete organite puhul veendub selles juhataja isiklikult ning osalejad fikseeritakse protokollis.
14. Koosoleku avab koosoleku kokkukutsuja või tema asendaja. Koosolekut, mille juhatajat pole määratud käesolevas korras, juhatab koosolekul valitud juhataja. Koosolekule valitakse vajadusel ka abijuhataja või abijuhatajad. Vajadusel valitakse koosoleku otsuste keeleliseks redigeerimiseks redaktsioonitoimkond.
15. Koosolek planeeritakse etteteatatud päevakorra kohaselt. Koosoleku alguses enne päevakorra kinnitamist on igal hääleõiguslikul osalejal õigus teha ettepanek päevakorra muutmiseks. Päevakorra esimeseks punktiks on päevakorra kinnitamine. Päevakorrast üksikute punktide väljavõtmiseks või lisamiseks on vajalik koosoleku kahe kolmandiku hääleõiguslike osalejate nõusolek.
16. Päevakorrapunktis teeb koosolekule ettekande selleks määratud ettekandja. Kui ettekandjat pole määratud, teeb seda koosoleku juhataja või abijuhataja. Koosoleku juhataja ettekande korral annab ta selleks ajaks koosoleku juhtimise üle abijuhatajale. Iga koosolekul osaleja võib esitada ettekandjale kaks küsimust. Küsimuse esitamiseks on aega üks minut.
17. Koosoleku juhatajal on õigus küsida küsimusi koosolekul osalejatelt, anda erakorraliselt sõna, teha erakorralist vaheaega, pikendada kuni viis minutit ettekande aega.

Sõnavõtmised ja läbirääkimised

18. Koosolijad saavad sõna selles järjekorras, nagu sõnasoovimisest on teatatud koosoleku juhatajale. Juhataja märgib sõnasoovijad nimekirja. Sõnavõtude pikkuse määrab koosolek. Ettekandja saab oma ettekande kohta sõna nimekirja kandmiseta.
19. Päevakorrapunkti arutelu võib toimuda vahetult pärast vastavat ettekannet või koosoleku läbirääkimiste osas.
20. Igal hääleõiguslikul koosolekul osaleval isikul on õigus esitada küsimus koosoleku korra kohta.
21. Faktiliseks märkuseks antakse sõna väljaspool järjekorda koosoleku juhataja loal, igale soovijale mitte üle kahe korra ja mitte üle kahe minuti. Faktiliseks märkuseks ei anta sõna pärast päevakorras olnud asja otsustamist. Faktiline märkus on lühike selgitus isiku poolt, kelle tegevust on koosolekul esile toodud ebaõigelt, samuti õiendus temast või koosolekul arutatavatest faktilistest asjaoludest ebatäpselt arusaamise puhul.
22. Hääletamise motiividekohta antakse sõna enne hääletamist, igale soovijale üks kord ja mitte üle kahe minuti.
23. Erakorraliseks teadaandeks saab iga soovija sõna üks kord, kusjuures kõne sisu peab olema teatatud koosoleku juhatajale. Erakorraline teadaanne on koosolekule ettekantav erakorraline teade, mis on otseses seoses arutlusel oleva küsimusega või koosoleku ajal väljastpoolt teatavaks saanud asjaolud, mida on tingimata vaja koosolekule teatavaks teha. Kui erakorraline teadaanne puudutab arutusel olevat küsimust, antakse selleks sõna kohe, vastasel juhul aga arutusel oleva päevakorrapunkti lõpul.
24. Koosolek võib:
 - 24.1. lühendada sõnavõtude aega;
 - 24.2. sõnasoovijate nimekirja;
 - 24.3. läbirääkimised lõpetada, ilma et nimekirja kantud sõnasoovijaile enam sõna antaks, kusjuures sõna võivad veel saada küsimuse ettekandja, struktuuriüksuse juhatuse liikmed ja majandusküsimustes revisjonikomisjoni esindaja.
25. Kitsendused otsustatakse lihthäälteenamusega.

Hääletamise kord

26. Hääletamisele asumise eel kontrollib juhataja kvoorumi olemasolu. Enne hääletamisele asumist teatab juhataja hääletamisele tulevad ettepanekud ja hääletamise järjekorra. Pärast hääletamisele asumist ei anta kellelegi sõna enne hääletamise lõppu.
27. Hääletamine on üldjuhul avalik. Vähemalt ühe hääleõigusliku osaleja nõudel on hääletamine salajane. Isikuvalimised on salajased, juhul kui koosolek ei otsusta ühehäälselt teisiti. Avalikul hääletamisel antakse käetõstmisega oma poolt- või vastuhääl juhataja poolt teatavaks tehtud kandidaadile või ettepanekule. Üle loetakse ka erapooletute hääled.
28. Hääletamisele asumise eel teeb koosoleku juhataja teatavaks kõik esitatud ettepanekud, parandused ja täiendused ning hääletamise korra. Koosoleku juhatajal on õigus nõuda koosolekul tehtud ettepanekute, paranduste ja täienduste esitamist kirjalikult. Hääletatakse korraga ainult üht ettepanekut, parandust või täiendust.

29. Parandused ja täiendused pannakse hääletusele enne ettepaneku lõplikku hääletust. Kui on vastu võetud parandus, mida paranduse mõtte järgi on vaja teha ka ettepanekute järgmistes osades, siis ei tule see parandus korduvalt hääletamisele, vaid loetakse kõigis ettepanekute osades juba vastuvõetud redaktsiooniliseks paranduseks. Kui ettepanekut muudetud kujul vastu ei võeta, hääletatakse ettepanekut algsel kujul.
30. Hääletatakse ettepaneku, paranduse või täienduse esitamise järjestuses. Esimesena hääletatakse koosoleku kokkukutsuja ettepanek, parandus või täiendus.
31. Kui ettepanekuid, parandusi ja täiendusi on mitu, hääletatakse kõigepealt need, mille vastuvõtmine teeb tarbetuks teiste hääletamise.
32. Vajadusel valib koosolek enda keskelt häältelugejad.
33. Salajane hääletamine toimub igaks hääletamiseks koosoleku juhataja korraldusel igale hääleõiguslikule osalejale antud sedeliga. Koosoleku juhataja on kohustatud iga kord enne salajast hääletamist selgitama sedelite märgistamise nõudeid, et vältida hääletamistulemuste kokkulugemisel võimalikke vaidlusküsimusi. Täidetud sedelid antakse juhatajale või lastakse hääletuskasti. Hääletamisel tuleb tagada hääletamise salajasus:
 - 33.1. Salajaseks hääletamiseks ja hääletamistulemuste kindlakstegemiseks valitakse koosolekul salajase hääletuse korraldamise komisjon. Salajase hääletuse korraldamise komisjoni valitakse kuni kolm liiget, kes valivad endi keskelt komisjoni esimehe.
 - 33.2. Enne hääletamist veendub komisjon sedelite vormistusnõuetes ning nende kogumise võimaluses, sh valimiskasti ettevalmistuses.
 - 33.3. Sedel jagatakse igale hääleõiguslikule liikmele ja koosoleku juhataja teatab aja hääletustoimingute läbiviimiseks.
 - 33.4. Pärast hääletamise lõppenuks kuulutamist avab komisjon avalikult valimiskasti, teeb kindlaks tulemused ja kuulutab need välja. Kokkulugemisel arvestatakse ainult kehtivaid ehk nõuetekohaselt täidetud sedeleid.
34. Otsused tehakse lihthäälteenamusega, kui ei ole sätestatud teisiti. Lihthäälteenamus tähendab häälte hulka, mis on üks hääl üle poole koosolekuruumis viibivate hääleõigusega osalejate häältest.
35. Kui hääletamisel on üks ettepanek, loetakse kokku hääled „poolt“ ja „vastu“ ning „erapooletu“. Ettepanek tunnistatakse vastuvõetuks, kui see sai lihthäälteenamuse.
36. Kui ühes küsimuses on hääletamisel mitu alternatiivset ettepanekut, on igal hääleõiguslikul hääletamisõigus ainult ühe ettepaneku suhtes. Sellisel juhul tehakse iga ettepaneku puhul kindlaks ainult poolthääled ja vastuvõetuks loetakse see ettepanek, mis sai kõige rohkem poolthääli.
37. Kollegiaalse organi liikme valimisel on igal hääleõiguslikul osalejal sama palju hääli kui mitu isikut on vaja valida. Valituks osutuvad isikud, kes said rohkem poolthääli. Vajadusel, kui hääled on võrdselt jagunenud, korraldatakse hääletamist seni, kuni vajalik arv liikmeid on valitud. Isikuvalimiste puhul valija esitab oma hääled kandidaatide kohta ühel valmissedelil.
38. Hääletatud küsimuses on igal hääleõiguslikul osalejalõigus jääda oma eriarvamuse juurde ja nõuda selle protokollimist. Eriarvamus protokollitakse siis, kui selle sisu on koosolekule teatavaks tehtud ja nõutud esitaja poolt.

39. Kui koosolekul on küsimus juba kord hääletatud, ei saa selle küsimuse kohta uuesti läbirääkimisi alustada ega tehtud otsust samal koosolekul ümber hääletada. Küsimus võib tulla arutamisele ja ümberhääletamisele järgmisel koosolekul. Ümber hääletada võib otsuse samal koosolekul juhul, kui see otsus on vastuolus samal koosolekul vastu võetud teise otsusega või kõrgema õigusaktiga.
40. Kollegiaalse organi otsus vormistatakse kirjalikult ja otsuse allkirjastab kollegiaalse organi koosoleku juhataja või kollegiaalse organi juht. Otsuse võib vormistada protokollina osana või eraldi otsusena. Eraldi vormistatakse otsused juhul, kui pole vajadust tervet protokollina avalikustada ja/või otsuseid on palju. Otsuses peab olema näidatud selle vastutav täitja. Koosoleku otsus jõustub selle allkirjastamisest.
41. Koosoleku lõpetab koosoleku juhataja.

Koosoleku protokollimine

42. Koosoleku kohta koostatakse protokoll. Protokollid allkirjastavad koosoleku juhataja ja protokollija. Protokollijaks on koosoleku valitud protokollija. Vajadusel valitakse protokollijale abi. Koosoleku loal võib protokollid täpsema koostamise eesmärgil teha koosolekul helisalvestusi, mis kustutatakse või hävitatakse kohe pärast punktis 45 sätestatud toiminguid. Vajadusel säilitatakse helisalvestist kuni aasta peale protokollid valmimist.
43. Protokollid kantakse:
 - 43.1. koosoleku toimumise kuupäev ja koht;
 - 43.2. koosoleku alguse ja lõpu kellaaeg;
 - 43.3. koosolekul osalenute nimed või lisatakse kvoorumileht;
 - 43.4. koosoleku päevakord;
 - 43.5. arutusel olnud asjade lühike sisukokkuvõte;
 - 43.6. ettepanekud;
 - 43.7. hääletamise tulemused;
 - 43.8. otsused.
44. Protokollile lisatakse vajadusel registreerimisleht ning Kaitseliidu elektroonilises dokumendihaldussüsteemis säilitatakse ka koosolekul tehtud ettekanded.
45. Koosoleku protokoll peab olema valmis, allkirjastatud ja registreeritud Kaitseliidu elektroonilises dokumendihaldussüsteemis seitsme tööpäeva jooksul pärast koosolekut, aga hiljemalt enne järgmist koosolekut. Allüksuse koosoleku protokoll peab olema valmis, allkirjastatud ja registreeritud 14 päeva jooksul pärast koosolekut.
46. Koosoleku protokoll ja/või otsus avalikustatakse vastavalt Kaitseliidu asjaajamiskorrale.
47. Korrapidamise eest koosolekul vastutab koosoleku juhataja.

2. peatükk

Kaitseliidu kollegiaalsete keskorganite koosolekud

48. Kaitseliidu keskkogu on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa vähemalt pool keskkogu liikmetest ning Kaitseliidu ülem või tema asendaja. Kui keskkogu liige ei saa keskkogu koosolekul osaleda, võtab tema asemel koosolekust hääleõigusega osa asendusliige.
 - 48.1. Struktuuriüksuse juht vastutab keskkogu istungil osalevate oma üksusest valitud liikmete volituste kehtivuse eest.

- 48.2. Struktuuriüksuse referent tagab info jõudmise iga oma üksusest valitud keskkogu liikmeni.
- 48.3. Kui struktuuriüksus saavutab liikmeskonnalt vastavalt Kaitseliidu seaduse § 18 lg 3 suurema esindatuse taseme ning korralisi valimisi pole toimunud, antakse volitus asendusliikmele.
- 48.4. Valimised korraldatakse struktuuriüksuses esimesel võimalusel kui tuleb kokku struktuuriüksuse esindajatekogu või keskkogu.
49. Keskkogu valib oma liikmete seast kuni kolmeks aastaks keskkogu koosolekute juhataja ja kuni kaks abijuhatajat. Juhatajat võib asendada abijuhataja, sel juhul valitakse koosolekul selleks koosolekuks uus abijuhataja.
50. Kaitseliidu keskjuhatuse koosoleku kutsub kokku Kaitseliidu ülem või tema asendaja. Keskjuhatuse liikmel on õigus teha ettepanek keskjuhatuse kokkukutsumiseks. Koosoleku päevakorra määrab kindlaks Kaitseliidu ülem. Keskjuhatatus võib enne päevakorrapunktide arutamisele asumist päevakorda muuta ja täiendada.
51. Kaitseliidu vanematekogu koosoleku kutsub kokku vanematekogu esimees või, kui esimees ei saa oma ülesandeid täita, siis kutsub selle kokku aseesimees. Koosoleku päevakorra määrab kindlaks ja juhatab seda koosoleku kokkukutsuja, tema äraolekul üks aseesimeestest.
52. Vanematekogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellel osaleb vanematekogu esimees või aseesimees ja vähemalt üks kolmandik vanematekogu liikmetest.
53. Kaitseliidu keskrevisjonikomisjoni koosoleku kutsub vastavalt vajadusele kokku komisjoni esimees või keskkogu. Koosoleku kokkukutsumisest ning päevakorrast ja muudest koosoleku läbiviimiseks vajalikest dokumentidest teavitatakse keskrevisjonikomisjoni liikmeid vähemalt 14 päeva ette. Keskrevisjonikomisjon on otsustusvõimeline, kui koosolekul on kohal vähemalt neli keskrevisjonikomisjoni liiget. Keskrevisjonikomisjoni koosolekust võib sõnaõigusega osa võtta Kaitseliidu siseauditi eest vastutav isik. Keskrevisjonikomisjoni esimees kinnitab koosoleku päevakorra ja allkirjastab koosoleku protokoll. Kui keskrevisjonikomisjoni liige ei saa komisjoni koosolekul osaleda, võtab tema asemel koosolekust hääleõigusega osa komisjoni asendusliige. Kui koosolekul osalevad kõik komisjoniliikmed, osaleb komisjoni asendusliige koosolekul sõnaõigusega.

3. peatükk

Kaitseliidu struktuuriüksuste ja allüksuste kollegiaalsete organite koosolekud

54. Kaitseliidu malevate, küberkaitseüksuse, malevkondade, üksikkompaniide, Naiskodukaitse, Noorte Kotkaste ja Kodutütarde kollegiaalsete organite koosolekute korraldamisel lähtutakse käesolevast korrast ja struktuuriüksuste põhimääruses või põhikirjas sätestatud erisustest.
55. Kui Kaitseliidu struktuuriüksuse – maleva, küberkaitseüksuse - allüksuse koosolek on rohkearvuline, siis selle puhul järgitakse üldist kokkukutsumise põhimõtet, mille kohaselt üldkoosoleku kutsub kokku allüksuse juht või teda asendav isik. Koosoleku kokkukutsumisest teatatakse vähemalt seitse päeva ette. Koosolek on otsustusvõimeline, kui kohal on koosoleku kokkukutsuja ning vähemalt üks kolmandik allüksuse liikmetest. Kui vajalikk arv liikmeid kokku ei tule, peetakse koosolek tunni aja pärast koosolekul kohaloleva liikmeskonnaga. Struktuuriüksus võib kvooruminõuet tõsta oma põhimääruses või põhikirjas.

56. Naiskodukaitse, Noorte Kotkaste või Kodutütarde allüksuse koosolek on rohkearvuline, siis selle puhul järgitakse üldist kokkukutsumise põhimõtet, mille kohaselt otsustusvõimelisuse jaoks on vajalik, et kohal on koosoleku kokkukutsuja – üksuse juht või teda asendav isik või juhatus- ja vähemalt pool allüksuse liikmetest. Kui vajalikku arvu liikmeid kokku ei tule, kutsutakse kokku järgmine koosolek üldises korras.
57. Allüksuse üldkoosoleku otsused viib ellu selle juht. Kui ta ei nõustu üldkoosoleku otsusega, siis tuleb küsimus arutusele struktuuriüksuse juhatuse järgmisel koosolekul, mille otsus loetakse lõplikuks, kui koosolekust võtab osa struktuuriüksuse juht või teda asendav isik ning vähemalt pool juhatusse valitud liikmetest.

4. peatükk **Liisuheitmise korraldus**

58. Liisuheitmise on Kaitseliidu seaduse § 99 kehtestatud protseduur, mida kasutatakse kollegiaalse organi liikmete hulgas nõuetekohase vahetumise korraldamiseks juhuslikkuse printsiibi alusel. Kuivõrd valitud liikmeid on erinevates kollegiaalsetes organites erinev hulk, siis on ka vahetujate hulk muutuv suurus.
59. Kollegiaalse organi liikmed vahetuvad alljärgnevalt:
- 59.1. Ühe valitava liikmega – liige vahetub kolmandal aastal;
 - 59.2. Kahe valitava liikmega – esimesel aastal vahetust ei toimu, teisel aastal vahetub üks liige, kolmandal aastal üks liige;
 - 59.3. Kolme valitava liikmega – igal aastal vahetub üks liige;
 - 59.4. Nelja valitava liikmega – esimesel aastal vahetub üks liige, teisel aastal üks liige ning kolmandal kaks liiget;
 - 59.5. Viie valitud liikmega – esimesel aastal vahetub üks liige, teisel kaks liiget ning kolmandal kaks liiget;
 - 59.6. Kuue valitud liikmega – igal aastal vahetub kaks liiget;
 - 59.7. Kui valitud liikmeid on rohkem, nagu Kaitseliidu vanematekogu, kus on vähemalt 15 liiget, vahetub aastas üks kolmandik, seega vähemalt viis liiget.
60. Liisuheitmise teisel aastal heidavad liisku need, kelle volitused peale esimest liisuheitmist jätkusid. Liisuheitmise kolmandal aastal pole vajadust liisuheitmist korraldada kui kaks kolmandikku on eelmistel aastatel vahetunud.
61. Kui liige end taandab, siis selle võrra väheneb isikute arv, kes peavad liisku heitma.
62. Iga valitud kollegiaalne organ või üksusest valitud esindus viib liisuheitmise oma liikmete vahel läbi ise:
- 62.1. Kaitseliidu keskjuhatuse, revisjonikomisjoni, vanematekogu, struktuuriüksuse ja allüksuse juhatuse liikmed heidavad liisku isekeskis.
 - 62.2. Struktuuriüksuse esindajad Kaitseliidu keskkogule ning maleva allüksuse esindajad esindajatekogule heidavad liisku isekeskis.
 - 62.3. Noorte Kotkaste ja Kodutütarde keskkogudel heidetakse liisku valitud liikmete hulgas isekeskis.
63. Vähemalt seitse päeva enne toimuvat kollegiaalse organi koosolekut peab olema teada isik või isikud, kellele liisk langes.

64. Kui liisuheitmine jäetakse õigeaegselt tegemata, siis sel juhul toimub liisuheitmine kollegiaalse organi liikmete osas neid valinud organi koosolekul. Juhul, kui liisuheitmisega kollegiaalse organi liikmete osas langeb liisk koosolekul osalevale kollegiaalse organi liikmele, siis kehtivad selle liikme volitused kuni koosoleku lõpuni.